

Anonymiserad version

Översättning

C-398/19 – 1

Mål

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

23 maj 2019

Domstol som begär förhandsavgörande:

Kammergericht Berlin (Tyskland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

14 maj 2019

Utlämningsärende gällande:

BY

KAMMERGERICHT

Beslut

[utelämnas]

I utlämningsärendet gällande

den ukrainske och rumänske medborgaren

BY,

född den 6 oktober 1973 i Zastavna, Ukraina,

bosatt i [utelämnas] Berlin, [utelämnas]

även känd som BY,

har Kammergericht Berlin (regional överdomstol i Berlin, fjärde brottmålsavdelningen) den 14 maj 2019 beslutat att

i enlighet med artikel 267 FEUF hänskjuta följande frågor till Europeiska unionens domstol för ett förhandsavgörande:

1. Gäller principerna i EU-domstolens dom av den 6 september 2016 i målet Petruhhin (C-182/15) om tillämpningen [**Orig. s. 2**] av artiklarna 18 och 21 FEUF i händelse av en begäran från ett tredjeland om utlämning av en unionsmedborgare även om den tilltalade har flyttat centrum för sina intressen till den anmodade medlemsstaten vid en tidpunkt då han ännu inte var unionsmedborgare?

2. Är på grundval av domstolens dom av den 6 september 2016 i målet Petruhhin (C-182/15) den hemvistmedlemsstat som underrättats om en begäran om utlämning skyldig att av det anmodande tredjelandet begära att denna ska översända akterna för en prövning av övertagandet av lagföringen?

3. Är den medlemsstat som av ett tredjeland anmodas utlämna en unionsmedborgare på grundval av domstolens dom av den 6 september 2016 i målet Petruhhin (C-182/15) skyldig att vägra utlämning och själv överta lagföringen, om detta är möjligt enligt medlemsstatens nationella lagstiftning?

Skäl

1 I. Saken i det nationella målet

1. De ukrainska myndigheterna har från sitt justitieministerium till det tyska justitieministeriet (artikel 5 i Andra tilläggsprotokollet till den europeiska utlämningskonventionen) översänt en formell begäran av den 15 mars 2016 från Ukrainas allmänna åklagarmyndighet om utlämning [utelämnas], vilken uppfyller kraven i artikel 12 i den europeiska utlämningskonventionen, och begärt att den tilltalade ska gripas och utlämnas för lagföring i Ukraina. De meddelade att det mot den tilltalade föreligger en arresteringsorder från distriktsdomstolen i Zastavna av den 26 februari 2016, med vilken det på grundval av de gärningar som utgör föremålet för förevarande talan [**Orig. s. 3**] beslutats om häktning av den tilltalade i avvaktan på rättegång. Enligt begäran om utlämning samt i bifogad begäran från utredningsenheten inom polismyndigheten i staden Zastavna av den 26 februari 2016 och den beskrivning av gärningarna som föreligger i arresteringsordern ska den tilltalade [inom ett ukrainskt statligt företag] vid flera tillfällen ha förskingrat medel. Framför allt anförs följande:

2 a) Under tiden 8 augusti till den 1 september 2010 ska den tilltalade ha tillgripit 2 044 liter dieselbränsle till ett värde av 11 589 UAH ur ett lager som ställts till förfogande för ett driftställe för avhjälpande av följderna av en naturkatastrof och tillsammans med medbrottslingar i syfte att dölja detta ha upprättat falska handlingar i vilka fiktiva fordon angavs som mottagare av dieselbränslet till därtill avsett ändamål.

- b) Den 24 januari 2011 ska den tilltalade med medel [tillhörande det aktuella företaget] ha betalt en administrativ påföljd om 1 700 UAH som enligt beslut av Ukrainas pensionsfond skulle betalas av honom personligen. Betalningen ska ha utförts med betalningsuppdrag av den 29 mars 2011.
- c) I januari/februari 2011 ska den tilltalade ha företagit en privatresa till Tyskland men deklarerat denna som tjänsteresa med syftet att ingå avtal om tekniköverföring i fråga om vägbyggnad. Vid sin återkomst ska han ha gjort anspråk på en lön som han egentligen inte var berättigad till för den tid den påstådda tjänsteresan varade och erhållit 2 333,70 UAH.
- d) Den 1 augusti 2011 ska den tilltalade med medel [tillhörande det aktuella företaget] ha betalt en administrativ påföljd om 3 400 UAH som enligt beslut av Ukrainas pensionsfond skulle betalas av honom personligen. Betalningen ska ha skett med dröjsmål.
- 3 2. Den tilltalade frihetsberövades temporärt den 26 juli 2016 i enlighet med 19 § i lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål (Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen, IRG). Vid de samma dag enligt 22 § IRG och den 23 augusti 2016 enligt 28 § **[Orig. s. 4]** IRG hållna hörandena inför domstol protesterade han mot utlämningen, förklarade att han inte godtog en förenklad utlämning (41 § IRG) och – vid det sista hörandet – gav heller inte avkall på att specifikationsregeln (artikel 14 i den europeiska utlämningskonventionen) ska iakttas.
- 4 Genom beslut av den 1 augusti 2016 fastställde den hänskjutande domstolen att den tilltalade skulle omhändertas i avvaktan på utlämning, och genom beslut av den 29 september 2016 fastställdes en förlängning. Genom beslut av den 28 november 2016 avbröt den hänskjutande domstolen fortsatt omhändertagande av den tilltalade i avvaktan på utlämning mot erläggande av en säkerhet om 10 000 euro samt med anmälningsplikt och förbjöd honom att lämna Tyskland utan tillstånd av denna domstol. Den tilltalade släpptes ur förvaret i avvaktan på utlämning den 2 december 2016 efter det att han samma dag hade deponerat säkerheten.
- 5 3. Den tilltalade är (också) rumänsk medborgare men har – enligt vad som kan utrönas – aldrig haft centrum för sina intressen i Rumänien utan flyttade år 2012 från Ukraina, där han dittills bott, till Tyskland. Sitt rumänska medborgarskap erhöll han på begäran (först) år 2014 i egenskap av ättling till en i det tidigare rumänska Bukovina bosatt rumänsk medborgare.
- 6 Med hänsyn till den tilltalades rumänska medborgarskap underrättade åklagarmyndigheten i Berlin – med beaktande av domstolens dom av den 6 september 2016 i målet Petruhhin (C-182/15) – genom skrivelse av den 9 november 2016, med kopia av den hänskjutande domstolens beslut av den 1 augusti 2016 i bilaga, Rumäniens justitieministerium om begäran om utlämning och förhörde sig om huruvida man där avsåg att överta lagföringen. Rumäniens

justitieministerium svarade i skrivelse av den 22 november 2016 att man endast på en begäran från de ukrainska rättsliga myndigheterna kunde ta ställning till ett övertagande av lagföringen. På den hänskjutande domstolens initiativ förhörde sig åklagarmyndigheten genom skrivelse av den 2 januari 2017 hos Rumäniens justitieministerium [**Orig. s. 5**] för att komplettera bilden av huruvida rumänsk straffrätt skulle kunna tillämpas på de gärningar som den tilltalade anklagades för, även oberoende av en begäran om övertagande av lagföringen från de ukrainska rättsliga myndigheterna (i enlighet med artikel 6.2 i den europeiska utlämningskonventionen). I sitt svar av den 15 mars 2017 meddelade Rumäniens justitieministerium att det för utfärdande av en nationell arresteringsorder som förutsättning för en europeisk arresteringsorder krävs ett tillräckligt bevisunderlag för den berörda personens gärningsmannaskap och begärde att åklagarmyndigheten i Berlin skulle bifoga ett här relevant underlag samt kopior av bevismaterialet från Ukraina. Den hänskjutande domstolen tolkar denna skrivelse, vilken inte direkt utgör ett svar på den fråga som ställdes i dess föregående skrivelse, på så sätt att det enligt den rumänska lagstiftningen i princip är möjligt att lagföra en rumänsk medborgare för ett brott som begåtts i annat land.

7 4. Åklagarmyndigheten i Berlin har begärt godkännande för utlämning av den tilltalade till Ukraina i syfte att denne där ska lagföras för de gärningar som anges i begäran från Ukrainas allmänna åklagarmyndighet om utlämning av den 15 mars 2016 [utelämnas].

8 5. Den hänskjutande domstolen finner att utlämningen av den tilltalade är tillåtlig. Den anser sig dock förhindrad på grund av ett relevant avgörande i domstolens dom av den 6 september 2016 i målet Petruhhin (C-182/15), eftersom de rumänska rättsliga myndigheterna hittills varken fattat något positivt eller negativt beslut i fråga om lagföring i Rumänien av de brott som utgör föremålet för begäran om utlämning.

9 II. Motivering av tolkningsfrågorna

1. Förbundsrepubliken Tyskland utlämnar inte sina egna medborgare till tredjeländer. Detta regleras i artikel 16.2 i grundlagen enligt följande: [**Orig. s. 6**]

Ingen tysk får utlämnas till annat land. Undantagsbestämmelser får antas genom lag för utlämning till en medlemsstat i Europeiska unionen eller till en internationell domstol, förutsatt att rättsstatsprinciperna garanteras.

10 I fråga om medborgare i andra medlemsstater föreligger inget jämförbart förbud mot utlämning.

11 Ett sådant förbud framgår dock – under vissa förutsättningar – av domstolens dom av den 6 september 2016 i målet Petruhhin (C-182/15). Med utgångspunkt i förbudet mot diskriminering i artikel 18 FEUF tas hänsyn till rätten till fri rörlighet för personer enligt artikel 21.1 FEUF, vilken ger alla unionsmedborgare rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier.

12 Förevarande fall uppvisar dock härvidlag en avvikelse från de sakförhållanden som låg till grund för domstolens dom av den 6 september 2016 i målet Petruhhin (C-182/15) i det att den tilltalade vid den tidpunkt då han flyttade centrum för sina intressen från Ukraina till Tyskland ännu inte hade rumänskt medborgarskap utan endast ukrainskt. Den tilltalade grundade därmed inte sin vistelse i Tyskland på ett utövande av rätten enligt artikel 21.1 FEUF.

13 Den hänskjutande domstolen ställer därför följande fråga:

Gäller principerna i domstolens dom av den 6 september 2016 i målet Petruhhin (C-182/15) om tillämpningen av artiklarna 18 och 21 FEUF i händelse av en begäran från ett tredjeland om utlämning av en unionsmedborgare även om den tilltalade har flyttat centrum för sina intressen till den anmodade medlemsstaten vid en tidpunkt då han ännu inte var unionsmedborgare? **[Orig. s. 7]**

14 2. De rumänska rättsliga myndigheterna har på förstäligt sätt förklarat att det för att fatta avgörande om utfärdande av en nationell arresteringsorder, på grundval av vilken därefter en europeisk arresteringsorder skulle kunna utfärdas, krävs att föreliggande bevis mot den tilltalade redovisas, så att misstanken om brott kan prövas.

15 De tyska myndigheterna förfogar inte över några sådana bevis, eftersom en begäran om utlämning inom avtalsreglerad rättslig hjälp mellan stater i normalfallet inte behöver åtföljas av bevismaterial. I artikel 12.2 i den europeiska utlämningskonventionen krävs endast följande:

Ansökan skall åtföljas av

...

(b) uppgift om det eller de brott för vilka utlämning begäres, därvid tiden och platsen för deras förövande, deras rättsliga kännetecken samt hänvisningar till lämpliga lagrum skola angivas så noggrant som möjligt,

...

16 Det är därför inte möjligt för de tyska myndigheterna att till de rumänska rättsliga myndigheterna översända bevisen för de gärningar som utgör föremål för begäran om utlämning. Det förefaller för övrigt också tvivelaktigt huruvida sådana bevis, om de läggs fram inom ramen för begäran om utlämning, utan vidare får översändas till en annan stat eller om inte detta snarare endast är avhängigt av det anmodande tredjelandets fria val. Samma sak gäller för översändande av en begäran om utlämning till hemvistmedlemsstaten som är tillräckligt komplett för att beslut ska kunna fattas om utfärdande av en arresteringsorder men som i normalfallet dock ändå inte är tillräcklig.

17 Vid tillämpningen av principerna i domstolens dom av den 6 september 2016 i målet Petruhhin (C-182/15) om tillämpningen av artiklarna 18 och 21 FEUF

uppstår därmed det praktiska problemet att det för att möjliggöra prövning av hemvistmedlemsstatens övertagande av lagföringen inte **[Orig. s. 8]** är tillräckligt med endast en upplysning om begäran om utlämning, utan att hemvistmedlemsstaten måste infordra akterna från det anmodande tredjelandet. Detta skulle vara förbundet med betydande tidsåtgång såväl på grund av de diplomatiska kanaler som måste tillämpas som på grund av kraven gällande – under vissa förhållanden mycket omfattande – översättning av handlingarna i målet, vilket i synnerhet om den tilltalade omhändertagits i avvaktan på utlämning knappast förefaller berättigat.

18 Tidsåtgången skulle inte minska om den anmodade medlemsstaten uppmanade det anmodande tredjelandet att rikta en begäran om övertagande av lagföringen till hemvistmedlemsstaten. Detta alternativ torde dock inte heller vara möjligt, då den anmodade medlemsstaten normalt inte kan bedöma om en lagföring i hemvistmedlemsstaten enligt dess nationella rätt överhuvudtaget kan bli aktuell.

19 Den hänskjutande domstolen ställer därför följande fråga:

Är på grundval av domstolens dom av den 6 september 2016 i målet Petruhhin (C-182/15) den hemvistmedlemsstat som underrättats om en begäran om utlämning skyldig att av det anmodande tredjelandet begära att denna ska översända akterna för en prövning av övertagandet av lagföringen?

20 3. I tysk rätt ligger en behörighet att lagföra gärningar som begåtts i annat land till grund för vägran att utlämna personer. I 7 § i den tyska strafflagen föreskrivs följande:

(1) Tysk straffrätt gäller för gärningar som begåtts mot en tysk om gärningen är straffbelagd på gärningsorten eller om den plats där gärningen begicks inte är belägen inom någon brottmålsdomstols jurisdiktion.

*(2) För andra gärningar som begås utomlands gäller tysk straffrätt om gärningen är straffbelagd på gärningsorten eller om den plats där gärningen begicks inte är belägen inom någon brottmålsdomstols jurisdiktion och om gärningsmannen **[Orig. s. 9]***

1. vid den tidpunkt då gärningen förövades var tysk eller efter gärningen blivit tysk, eller

2. vid den tidpunkt då gärningen förövades var utlänning som befann sig på tyskt territorium och som, trots att lagen om utlämning tillåter att vederbörande utlämnas beroende på gärningens art, inte utlämnas eftersom en begäran om utlämning inte inkommit inom utsatt frist eller har avslagits, eller om utlämningen inte kan utföras.

21 Det skulle enligt detta vara möjligt att beakta förbudet mot diskriminering i artikel 18 FEUF och förklara att utlämning av en unionsmedborgare till ett tredjeland är

otillåten på grund av den unionsrättsligt olagliga diskrimineringen av en tysk, och att låta lagföringen övertas av de tyska brottsbekämpande organen.

- 22 Den hänskjutande domstolen finner dock att en sådan metod i betydande grad skulle äventyra en effektiv lagföring. Om utlämning av en unionsmedborgare från Tyskland till ett tredjeland redan från början är otillåten på grundval av möjligheten i 7 § punkt 2.2 i den tyska strafflagen att lagföra gärningen i Tyskland, skulle heller inte utfärdandet av en arresteringsorder för utlämning komma i fråga. I 15 § IRG föreskrivs nämligen följande:

(1) När en begäran om utlämning har mottagits, får den tilltalade personen omhändertas i avvaktan på utlämning om (...)

(2) **Första punkten är inte tillämplig när en utlämning, vid ett första påseende, framstår som otillåten.**

- 23 Å andra sidan är det i detta skede av förfarandet inte heller möjligt att utfärda en tysk nationell arresteringsorder, eftersom det för denna krävs en överhängande misstanke om brott (112 § punkt 1 första meningen i straffprocesslagen), vilket endast kan godtas på grundval av en prövning av bevismaterialet mot den tilltalade. För att inhämta detta skulle de tyska myndigheterna behöva erbjuda det anmodande tredjelandet att överta lagföringen eller initiera en begäran härom från tredjelandet. Det kan [Orig. s. 10] befaras att den tilltalade utnyttjar den tid som krävs för detta, under vilken åtgärder för att säkra förfarandet inte är möjliga, till att på nytt fly och därmed (åter) undandra sig lagföring.

- 24 Den hänskjutande domstolen ställer därför följande fråga:

Är den medlemsstat som av ett tredjeland anmodas utlämna en unionsmedborgare på grundval av domstolens dom av den 6 september 2016 i målet Petruhhin (C-182/15) skyldig att vägra utlämning och själv överta lagföringen, om detta är möjligt enligt medlemsstatens nationella lagstiftning?

[utelämnas]